

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

Dijalog visokog nivoa između Kosova i EU o Ključnim prioritetima
– Agenda za evropske reforme (AER) –

Novembar 2016.
Priština

Prazna stranica

Sadržaj

UVODNI DEO	4
I. Dobro upravljanje i vladavina prava	6
II. Konkurentnost i klima za investicije	7
III. Zapošljavanje i obrazovanje	9
Akcioni plan za sprovođenje Ključnih prioriteta	10

UVODNI DEO

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) između Evropske unije i Kosova stupio je na snagu 1. aprila 2016. godine. Ovaj Sporazum je prvi zvanični ugovorni odnos koji vezuje Evropsku uniju i Kosovo zajedno. On Kosovu pruža mogućnosti i podsticaje da ojača dobro upravljanje i vladavinu prava, kao i da unapredi ekonomski rast i zaposlenost. Sporazum obezbeđuje razvoj postepene zone slobodne trgovine sa EU-om, može pomoći u privlačenju stranih i domaćih investicije, i poboljšanju poslovnog okruženja.

Dana 17. maja, premijer Mustafa i komesar Hahn dogovorili su se da razviju „Agendu evropskih reformi“ kako bi povećali ekonomske i političke koristi od SSP-a. Za ovu svrhu, kratkoročni prioriteti bili su dogovoreni u oblastima (I) vladavine prava, (II) konkurentnosti i investicione klime i (III) obrazovanju i zapošljavanju.

Agenda evropskih reformi mora se posmatrati zajedno sa kosovskim Programom ekonomskih reformi koji je dostavljen Komisiji u januaru 2016. godine, i koji ostaje ključni sveobuhvatni dokument politike koji usmerava mikroekonomske i fiskalne reforme, uključujući preporuke za jačanje konkurentnosti i ublažavanje pritiska tržišta rada. Zajednički zaključak izdat povodom ministarskog sastanka o Ekonomskom i finansijskom dijalogu između EU-a i Zapadnog Balkana i Turske u maju 2016. godine, obezbeđuje ciljne smernice o politici koja bi trebalo da sprovede Kosovo.

Opšte je poznato da ako Kosovo želi da u potpunosti iskoristi sve mogućnosti koje SSP pruža, onda SPP mora biti ispraćen hitnim ekonomskim reformama (kao što je utvrđeno u Programu ekonomskih reformi), i poduprt vladavinom prava. Jake i efikasne institucije, nezavisno i osposobljeno pravosuđe i politička volja za energičnu borbu protiv korupcije, su ključne za ekonomski razvoj, rast i zaposlenje. Potrebna je čvrsta predanost kosovskih političkih lidera ovim reformama, reformama koje će pružiti prave mogućnosti za celo društvo.

Izazov za Kosovo u ovom trenutku leži u kratkoročnoj i dugoročnoj prioritizaciji i planiranju, kako bi se obezbedilo efikasno sprovođenje. Agenda evropskih reformi ni na koji način ne zamenjuje postojeće strategije^[1]. Umesto toga, ona ima za cilj da pomogne u utvrđivanju prioriteta određenih radnji koje se mogu sprovesti u kratkom roku a koje obezbeđuju posvećenost kosovske vlade preko neophodne raspodele sredstava, kao i podršku drugih domaćih i međunarodnih zainteresovanih strana. Agenda prema tome ima za cilj da u potpunosti prigrabi mogućnosti koje pruža SSP.

Prioritetne akcije u okviru Agende evropskih reformi bile su zajednički identifikovane od strane kosovske vlade i Evropske komisije u bliskoj saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama, poslovnim sektorom, civilnim društvom i socijalnim partnerima¹.

^[1] Nacionalni program za primenu SSP-a (decembar 2015) i Nacionalna strategija razvoja 2016-2021 (januar 2016).

¹ Kao prožimajuće pitanje, na osnovu konsultacija OCD-a, važno je obezbediti da je Uredba o minimalnim standardima za javne konsultacije u potpunosti sprovedena, u vezi sa prioritarnim aktivnostima i pokazateljima postavljenim u Agendi evropskih reformi. Potrebno je uložiti napore tako da civilno društvo bude informisano o predviđenim akcijama od strane kosovske vlade u njegovom sprovođenju. Osim toga, sprovođenje Agende evropskih reformi treba da se sprovede u skladu sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti.

Dijalog na visokom nivou u Agendi evropskih reformi održaće se (dva puta) godišnje kako bi se sabrao postignuti napredak. Ovim sastankom predsedavaće komesar sa strane Komisije i premijer plus izabrani vladini ministri sa strane Kosova. Redovno praćenje i izveštavanje biće izvršeni preko dijaloga o SSP-u, koji će početi nakon prvog sastanka Saveta za stabilizaciju i pridruživanje sa Kosovom u jesen 2016. godine. Prioriteti će biti ažurirani, po potrebi, jednom godišnje.

Ispunjavanje prioriteta radnji pomoći će u sprovođenju SSP-a i napredovanju Kosova na njegovom evropskom putu.

I. Dobro upravljanje i vladavina prava

Jedan od najvećih izazova za Kosovo je sektor vladavine prava sa brojnim pitanjima koja se ponavljaju kao što su nezavisnost pravosuđa, korupcija itd.

Za neposredne i srednjoročne prioritete u ovoj oblasti, Kosovo se treba fokusirati na:

1. Pregled i usvajanje zakona koji čini obaveznim suspenziju i/ili uklanjanje državnih službenika, odnosno onih optuženih i osuđenih za korupciju.
2. Izmenu zakona o sukobu interesa i pratećih propisa dovodeći ih u skladu sa evropskim standardima i ukazujući tačne okolnosti u kojima državni službenici mogu prihvatiti dodatno zaposlenje i imenovanje.
3. Obezbeđivanje transparentnosti i odgovornosti finansiranja političkih partija:
 - a. Obavljanje nezavisnih revizija o finansijama političkih stranaka za period 2013-2015,
 - b. Obezbeđivanje objavljivanja finansijskih izveštaja političkih partija kao što je predviđeno zakonom.
4. Obavljanje nezavisnih revizija o mehanizmima odgovornosti svih nezavisnih institucija, agencija i regulatornih tela, nadovezujući se na njihove preporuke, i usvajajući zakonske mere koje jasno definišu uloge, odgovornosti i linije odgovornosti ovih institucija.
5. Obezbeđivanje toga da planirani zakonodavni paket koji pokriva državnu službu, plate i organizaciju državne uprave bude pripremljen na koordiniran način u procesu zasnovanom na dokazima i uključivanja, a na osnovu konceptnih nota dogovorenih na nivou vlade.
6. Obezbeđivanje procesa izbora koji je transparentan, koji se zasniva na zaslugama i nije politički, u skladu sa zakonom za sve nezavisne institucije, agencije i regulatorna tela, kao i za javna preduzeća, uključujući i posebno u vezi sa procesima izbora koji su na čekanju, kao i obezbeđivanje punog sprovođenja preporuka od strane Kosovske agencije za borbu protiv korupcije.
7. Sprovođenje vladine odluke iz marta 2016. godine, o uvođenju obavezne elektronske nabavke, zajedno sa navedenim rokovima.
8. Jačanje kapaciteta Ekonomskog odeljenja i Fiskalnog odseka u Upravnom odeljenju Prvostepenog suda u Prištini, uključujući i oblasti poreza i carina, sa pogledom na smanjenje broja nerešenih predmeta.
9. Nastavak jačanja vođenja evidencije o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući jačanje kapaciteta Kancelarije Specijalnog tužilaštva koje istražuje i procesuiru slučajeve na najvišem nivou.

II. Konkurentnost i klima za investicije

Kosovo je mala ekonomija koja se pokreće potrošnjom u kojoj dominiraju sektor usluga, ograničena međunarodna integracija i visok nivo zavisnosti od donatorske pomoći i doznaka. Trgovinski deficit je veoma visok (2,3 milijarde evra u 2015) i odražava se na usku i još uvek nekompetentnu proizvodnu bazu. Strukturalne slabosti ograničavaju dugoročni ekonomski razvoj Kosova, uključujući stvaranje funkcionalnog tržišta rada koji bi pružao više mogućnosti za zapošljavanje. Među ključnim izazovima za Kosovo su potreba za podizanjem svoje proizvodne baze, razvoj izvoznih kapaciteta i premošćavanje jaza u konkurenciji, rešavanje ogromne sive ekonomije i poboljšanje poslovnog okruženja u cilju stvaranja bolje investicione klime. Uspostavljanje transportnog sistema zasnovanog na tržištu, preduzimanjem neophodnih koraka za otvaranje energetskeg tržišta i obezbeđivanje pouzdanog snabdevanja energijom su takođe od suštinskog značaja za konkurentnost Kosova i vektora rasta.

Za neposredne i srednjoročne prioritete u ovoj oblasti, Kosovo se treba fokusirati na:

1. Promovisanje stranih direktnih investicija:
 - a. Značajnim jačanjem kapaciteta i unapređenjem unutrašnjeg portfolija organizacije Kosovske agencije za investicije i podršku preduzećima (KIESA) treba dozvoliti da poboljša svoj učinak u promovisanju i podršci investicija, privatnom sektoru i razvoju malih i srednjih preduzeća (MSP).
 - b. Stvoriti program za brigu o potencijalnim i sadašnjim investitorima na Kosovu i mehanizam za žalbe investitora koji bi imao dovoljno ovlašćenja za pružanje takvih usluga.
2. Poboljšanje poslovnog okruženja:
 - a. Poboljšanje pokazatelja Svetske banke o poslovanju (Doing Business),
 - b. Usklađivanju pravila sa međunarodnim standardima za računovodstvo, reviziju i finansijsko izveštavanje,
 - c. Smanjenje regulatornog tereta za preduzeća, posebno time što će takse i postupci potrebni za dobijanje dozvola i licenci biti transparentne,
 - d. Uvođenje zakonskih promena u cilju poboljšanja upravljanja, koordinacije i sprovođenja tržišnog nadzora,
 - e. Usklađivanje zakonodavstva, povećanje kapaciteta organa konkurencije i državne pomoći i uveravanje da oni počnu sa sprovođenjem svojih mandata.
3. Sistematsko sprovođenje usvojene strategije i akcionog plana za borbu protiv sive ekonomije.
4. Podrška razvoju malih i srednjih preduzeća:
 - a. Nastavak preporuka o proceni „Zakon o malim preduzećima“
 - b. Usvajanje konkretnih mera u cilju poboljšanja infrastrukture i standarda kvaliteta
 - c. Uvođenje izvoznih programa i instrumenata u cilju pomaganja malim i srednjim preduzećima da se integrišu u globalne lance vrednosti, u cilju podrške njihovoj

internacionalizaciji.

d. Usvajanje mera za produbljivanje i proširenje finansijskog posredovanja u cilju povećanja pristupa finansijama za mala i srednja preduzeća.

5. Dalji razvoj niza sektorskih statistika ključnih za kreiranje politike u oblasti državnih računa, trgovine i poslovnih statistika, energije i socijalnih statistika.

6. Unapređenje regionalne povezanosti:

a. Sprovođenje prioriternih pojedinačnih projekata javnih investicija, posebno usvajanjem revidiranog Izveštaja o sprovođenju klauzule o ulaganjima, na osnovu „Jedinstvene liste prioriternih infrastrukturnih projekata“.

b. Sprovođenje svih takozvanih „mekih mera“ i relevantnih politika reformi za transportnu i energetska povezanost.

7. Unapređenje energetske sigurnosti i usvajanje sveobuhvatne energetske strategije za period 2017-2025:

a. Odlučiti o vlasničkim modalitetima za Kosovo B i o novim investicijama u proizvodnji struje i stavljanju van pogona Kosovo A.

b. Usvajanje ažuriranog Akcionog plana o obnovljivim izvorima energije.

c. Procena najboljih modaliteta za uspostavljanje mehanizma za finansiranje energetske efikasnosti i mera zaštite životne sredine u javnim i stambenim sektorima i promovisanje pune upotrebe postojećih inicijativa kao što su Program regionalne efikasnosti.

III. Zapošljavanje i obrazovanje

Kosovo se suočava sa velikim izazovima u razvoju svog tržišta rada. Integracija više ljudi u radne odnose nalazi se u srcu društveno ekonomskih izazova, kako od ponude tako i od potražnje. Kosovo ima veoma nisku stopu učešća tržišta rada koja oscilira na oko 40% sa prenatlaženim jazom između muškaraca (61,8%) i žena (21,4%). Stope zaposlenosti su 41,3% za muškarce i 12,5% za žene. Odgovarajuće stope nezaposlenosti su stoga veoma visoke (muškarci 33,1% i žene 41,6%). Slaba integracija mladih ljudi na tržištu rada predstavlja posebnu zabrinutost. Samo 9% mladih ljudi starosti ispod 25 godina je zaposleno.

Kosovo ima 20 ustanova visokog obrazovanja na milion stanovnika, što premašuje prosek Evropske unije. Ipak, ostaje hitna potreba za reformom sektora obrazovanja i povezivanja obrazovanja nakon srednje škole i obuka sa prazninama na tržištu rada. Međutim, pošto su osnovne i meke veštine razvijene uglavnom u godinama osnovnog obrazovanja, kvalitet preduniverzitetskog obrazovanja mora da se poboljša.

Za neposredne i srednjoročne prioritete u ovoj oblasti, Kosovo se treba fokusirati na:

1. Usvajanje i sprovođenje Sektorske strategije za zapošljavanje i socijalnu politiku 2015-2020 i usvajanje Akcionog plana 2017-2018 za sprovođenje te strategije
2. Poboljšanje mogućnosti za zapošljavanje pomoću:
 - a. Postavljanja akcionog plana za rešavanje nezaposlenosti mladih na osnovu procene o izazovima i fokusiranjem na poboljšanje rezultata obrazovanja, kao i podržavanjem tranzicije iz škole u radni odnos
 - b. Preduzimanje mera u cilju povećanja učešća žena na tržištu rada.
3. Osiguravanje sprovođenja zakona o Agenciji za zapošljavanje, posebno u vidu potpune operacionalizacije Agencije za zapošljavanje i dodeljivanja neophodnog budžeta u cilju uveravanja da je agencija u stanju da ponudi mere aktivnog tržišta rada sa oipljivim rezultatima.
4. Usvajanje nepotpunog zakonodavstva koji pruža osnovu za reformu politike u sektoru obrazovanja
5. Poboljšanje kvaliteta obrazovanja pomoću:
 - a. Povećanja prisustva predškolskog obrazovanja
 - b. Sprovođenja procene/spoljnog ocenjivanja i ubrzanja realizacije novih nastavnih programa, uključujući nove nastavne udžbenike u preduniverzitetskom obrazovanju.
 - c. Uspostavljanja mehanizama u cilju ocenjivanja i poboljšanja početnih i stručnih programa usavršavanja nastavnika.
 - d. Poboljšanja ukupnog kvaliteta visokog obrazovanja
 - e. Podsticanja boljih veza između visokog obrazovanja i tržišta rada.
6. Poboljšanju kvaliteta stručnog obrazovanja i škola u tranziciji sa poslom.

Akcioni plan za sprovođenje Ključnih prioriteta (kao što je predviđeno od strane Vlade)

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
I Dobro upravljanje i vladavina prava				
1.1	Pregledanje i usvajanje zakona koje čine obaveznim suspenziju i/ili uklanjanje državnih službenika, odnosno onih optuženih i osuđenih za korupciju.	1. Koncept o izmenama i dopunama važećeg zakonodavstva u cilju osiguranja obavezne suspenzije i/ili uklanjanja državnih službenika, odnosno onih optuženih ili osuđenih za korupciju 2. Usvojiti zakon u cilju osiguranja obavezne suspenzije i/ili uklanjanja državnih službenika, odnosno onih optuženih i osuđenih za korupciju	K4 2016	Ministarstvo pravde Predsedavajući Skupština
1.2	Izmenu zakona o sukobu interesa i pratećih propisa dovodeći ih u skladu sa evropskim standardima i ukazujući tačne okolnosti u kojima državni službenici mogu dobiti dodatno zaposlenje i imenovanje.	1. Zakon o sprečavanju sukoba interesa u vršenju javnih funkcija, da se izmeni, u skladu sa preporukama EU-a: a. Kategorije državnih službenika moraju biti jasno definisane; b. Trebalo bi da postoji jasan pokazatelj o tome koje su aktivnosti dozvoljene službenicima a koje nisu u vršenju funkcije; c. Trebalo bi da postoji jasan pokazatelj o tome koje su aktivnosti zabranjene za vršenje nakon napuštanja funkcije; d. Trebalo bi da postoji jasan pokazatelj o obavezama službenika i njihovih pretpostavljenih u situaciji sukoba interesa; e. Trebalo bi da postoji jasan pokazatelj o postupcima koje treba pokrenuti u slučaju pojave sukoba interesa.	K4 2016	Ministarstvo pravde Skupština
1.3	Obezbeđivanje transparentnosti i odgovornosti finansiranja političkih partija: a. Obaviti nezavisne revizije o finansijama političkih stranaka za period 2013-2015, b. Obezbediti objavljivanje	1. Objaviti finansijske izveštaje političkih partija i preduzeti efektne akcije izvršenja protiv onih koji ne objave takve izveštaje; 2. Obezbediti adekvatna sredstva za nabavku revizorskih usluga za finansijske izveštaje političkih partija;	1-3: K4 2016,	Kancelarija Premijera, CIK, Skupština (Predsedništvo, Komisija za

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	finansijskih izveštaja političkih partija kao što je predviđeno zakonom.	3. Izbor nezavisnih revizora putem otvorenog poziva; 4. Izmeniti zakon o finansiranju političkih partija kako bi se osigurala transparentnost, odgovornost i efektivna primena i sankcije, na osnovu širokih javnih konsultacija.	4: K4 2017	nadgledanje javnih finansija, Sekretarijat)
1.4	Obavljanje nezavisnih revizija mehanizama odgovornosti svih nezavisnih institucija, agencija i regulatornih tela, nadovezujući se na svoje preporuke, i usvajajući zakonske mere koje jasno definišu uloge, dužnosti i linije odgovornosti ovih institucija.	1. Izvršiti pregled analize kvaliteta nezavisnih agencija i nezavisnih regulatornih agencija (analiza o regulisanju radnog odnosa, plate, osnivanje i organizovanje agencija); 2. Posvetiti se primenjivanju preporuka analize kvaliteta; 3. Razviti koncept za nacrt-zakona o organizaciji javne uprave; državna služba i plate; 4. Usvojiti zakonodavni paket o: državnoj službi; platama i organizaciji javne uprave.	K4 2016 K4 2016 K4 2017	MJU Skupština Ministarstvo finansija Kancelarija Premijera
1.5	Obezbeđivanje toga da planirani zakonodavni paket koji pokriva državnu službu, plate i organizaciju državne uprave je pripremljen na koordinisan način u procesu na osnovu dokaza i uključivanja, a na osnovu konceptnih nota dogovorenih na nivou vlade.	1. Razviti koncept za nacrt-zakona o: državnoj službi, platama i organizaciji javne uprave; i 2. Usvojiti zakonodavni paket o: državnoj službi; platama i organizaciji javne uprave.	K4 2016 K4 2017	MJU Skupština Ministarstvo finansija Kancelarija Premijera
1.6	Obezbeđivanje procesa izbora koji je transparentan, koji se zasniva na zaslugama i nije politički, u skladu sa zakonom za sve nezavisne institucije, agencije i regulatorna tela, kao i za javna preduzeća, uključujući i posebno u vezi sa procesima izbora koji su na čekanju, kao i obezbeđivanje punog sprovođenja preporuka od strane Kosovske agencije za borbu protiv korupcije. (AKK-DLK-3113/15).	a. Dopuniti važeće zakonodavstvo za izbor nezavisnih institucija kako bi se osigurali robusni i transparentni postupci za izbor kandidata na osnovu usluga: <ul style="list-style-type: none"> – Objavljivanje CV-a kandidata koji su ušli u uži izbor – Uključivanje civilnog društva u izborne odbore, na osnovu transparentnih i otvorenih izbora predstavnika civilnog društva; – Jačanje i razjašnjenje minimalnih zahteva 	a. 2016-2017	Kancelarija Premijera Skupština

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
		<p>za kandidate, uključivanjem kriterijuma analogno članu 17. stavu 2. Zakona o sukobu interesa, čime se primenjuju na sve nezavisne agencije i regulatorna tela.</p> <p>b. Obavezati Vladu da postupa prema preporukama izdatim od strane APK-a od 15.02.2016 (AKK-DLK-3113/15) u vezi imenovanja u devet odbora Javnih preduzeća:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obrazac/izjava data pod zakletvom da se dopuni kako bi odražavala zakon za sva buduća imenovanja – Kancelarija Premijera treba da preduzme akcije prema članu 17.5 Zakona (tj. 17.5 Svako lice koje ima funkciju direktora ili se za nju prijavljuje, daće izjavu pod zakletvom istinito potvrđujući da ispunjava zahteve za podobnost, nezavisnost i profesionalnu prikladnost iz stavova 1-3. ovog člana. Svako materijalno pogrešno tumačenje – bilo namerno ili kao rezultat nemarnosti – ili svaka materijalna promena u informacijama postavljenim u takvoj izjavi pod zakletvom, dovešće do momentalne diskvalifikacije i, po potrebi, ukidanju tog lica). – Kancelarija premijera preduzima akcije protiv službenika koji su izradili ovaj obrazac/izjavu koji nije u skladu sa zakonom. – Obezbediti sprovođenje Memoranduma o razumevanju potpisanog između Skupštine i Vlade sa jedne strane, i Ambasade UK-a u Prištini, sa druge strane, o imenovanju članova odbora nezavisnih institucija i 	b. K4 2016	

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
		agencija.		
1.7	Sprovođenje vladine odluke iz marta 2016. godine, o uvođenju obavezne elektronske nabavke, zajedno sa navedenim rokovima.	<ol style="list-style-type: none"> Početak druge faze pilot projekta e-nabavke. Primena izmena promenjenog Zakona o nabavkama na elektronskoj platformi Obuka državnih službenika na lokalnom nivou Sertifikovanje državnih službenika na centralnom nivou Sertifikovanje državnih službenika na lokalnom nivou Test o modulima elektronske nabavke Razvoj operativnih smernica o e-nabavkama. Vlada treba da obezbedi standardne mašine za čitanje podataka ugovora o nabavkama u stvarnom vremenu za javnost 	<ol style="list-style-type: none"> 1. jul - septembar 2016. 2. jul - decembar 2016. 3. jul - decembar 2016. 4. septembar 2016. 5. decembar 2016. 6. 5. septembar 2016. 7. septembar - decembar 2016. 	Ministarstvo finansija Regulatorna komisija za javne nabavke
1.8	Jačanje kapaciteta Ekonomskog odeljenja i fiskalnog odseka u Upravnom odeljenju Prvog stepena suda u Prištini, uključujući i oblasti poreza i carina, sa pogledom na smanjenje broja nerešenih predmeta.	Sudski savet Kosova treba da sprovede procenu potreba za povećanjem broja sudija u privrednim osnovnim sudovima. Procena će utvrditi troškove budžeta, kao i ljudske kapacitete potrebne za smanjenje nerešenih predmeta u privrednim osnovnim sudovima.	K1 2017	Sudski savet Kosova
1.9	Nastavak jačanja evidencije o borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući preko jačanja kapaciteta Kancelarije Specijalnog tužilaštva koje istražuje i procesira slučajeve na najvišem nivou.	<ol style="list-style-type: none"> Izmena Zakona o državnom tužiocu, kako bi se omogućilo povećanje broja tužilaca u Kancelariji specijalnog tužilaštva istražuju i procesuiranje korupcije na visokom nivou i slučajeve organizovanog kriminala. Obezbedjenje obuke za jačanje kapaciteta Specijalnog tužilaštva da sprovede finansijske istrage i konfiskaciju imovine. 	K2 2017	MP SIK
II Konkurentnosti i investiciona klima				
2.1	Promovisanje stranih direktnih investicija a) Značajno jačati kapacitete i unaprediti	a.1. Podroban pregled okvira nadležnosti	a.1. K1 2017	MTI KP

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	<p>unutrašnji portfolio organizacije Kosovske agencije za investicije kako bi joj se dozvolilo da poboljša svoj učinak za promociju i podršku investicijama, privatnom sektoru i razvoju malih i srednjih preduzeća</p> <p>b) Stvoriti program za pružanje usluga investitorima i kontrolu za potencijalne investitore i mehanizam za podnošenje žalbi investitora koji ima dovoljno ovlašćenja za pružanje takvih usluga</p>	<p>KIESA-e, njenih aktivnosti i opisa poslova;</p> <p>a.2. Restrukturiranje KIESA kako bi joj se omogućilo da efikasno izvršava svoje obaveze i sprovodi prioritete, raspoređuje adekvatne resurse i zapošljava kvalifikovane radnike;</p> <p>a.3. Razvijanje kapaciteta osoblja KIESA-e kako bi osmislili i sproveli usluge i programe;</p> <p>a.4. Uspostavljanje Savetodavnog odbora u KIESA-i uz učešće poslovne zajednice i učešće Kancelarije premijera</p> <p>b.1. Priprema i započinjanje sprovođenja programa za pružanje usluga i kontrole za investitore;</p>	<p>a.2. K3 2017</p> <p>a.3. K3 2017</p> <p>a.4. K3 2017</p> <p>b.1. K4 2017</p>	
2.2	<p>Poboljšanje poslovnog okruženja</p> <p>a. Fokusirati se i na poboljšanje pokazatelja liste poslovanja (Doing Business) Svetske banke</p>	<p>a.1. Nacionalni savet za ekonomski razvoj olakšava reformu lakoće poslovanja, tj. „Doing Business-a”, fokusiranjem na rezultate i dostignuća na svojim redovnim sastancima;</p> <p>a.2. Poboljšanje rangiranja za rešavanje nelikvidnosti efektivnim sprovođenjem zakonskog okvira za stečaj;</p> <p>a.3. Ukidanje procedura, vremena i troškova za dobijanje građevinskih dozvola, uključujući izmene Administrativnog uputstva br. 10/2013 o utvrđivanju procedura za podnošenje prijavi i razmatranje zahteva za uslove izgradnje i</p>	<p>a.1. 2016/2017</p> <p>a.2. K4 2017</p> <p>a.3. K4 2017</p>	<p>MTI MŽSPP MF SSK</p>

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	<p>b. Uskladiti pravila sa standardima međunarodnog računovodstva, revizije i finansijskog izveštavanja</p> <p>c. Smanjite regulatorni teret preduzećima, posebno time što će takse i procedure potrebne za dobijanje dozvola i licence biti transparentne</p> <p>d. Uvesti zakonske promene u cilju poboljšanja upravljanja, koordinacije i sprovođenja nadzora nad tržištem</p> <p>e. Uskladiti zakonodavstvo, povećati kapacitet organa za konkurenciju i državnu pomoć i osigurati da započnu sprovođenje</p>	<p>građevinske dozvole u K2 2017;</p> <p>a.4. Registracija onlajn poslovanja je dostupna;</p> <p>a.5. Poslovni broj je jedinstven;</p> <p>b.1. Zakon o računovodstvu, finansijskom izveštavanju i reviziji izrađen;</p> <p>b.2. Javne konsultacije sa civilnim društvom i razvojnim partnerima održane;</p> <p>b.3. Zakon usvojen od strane Skupštine;</p> <p>c.1. Novi zakon o privrednim društvima je u procesu konsultacija sa civilnim društvom i relevantnim akterima i usvojen je;</p> <p>c.2. Podzakonski akti zakona o privrednim društvima usvojeni;</p> <p>c.3. Onlajn Centralni registar za licence i dozvole je dodatno ažuriran uključivanjem taksi i procedura neophodnih za dobijanje dozvole i učitavanje formulara za bazu podataka;</p> <p>d.1. Zakon o opštim inspekcijama je izrađen za reformu ključnih proceduralnih, institucionalnih i funkcionalnih aspekata;</p> <p>d.2. Javne konsultacije sa civilnim društvom i drugim relevantnim akterima održane;</p> <p>d.3. Zakon o opštim inspekcijama usvojen;</p> <p>e.1. Ojačati interne procedure i kapacitete u Autoritetu Kosova za konkurenciju za sprovođenje istraga</p> <p>e.2. Uprava za zaštitu konkurencije da istražuje i priprema izveštaj o stanju stvari</p>	<p>a.4. K2 2017</p> <p>a.5. K4 2017</p> <p>b.1. K4 2016</p> <p>b.2. K4 2016</p> <p>b.3. K1 2017</p> <p>c.1. K2 2017</p> <p>c.2. K4 2017</p> <p>c.3. K3 2017</p> <p>d.1. K3 2017</p> <p>d.2. K3 2017</p> <p>d.3. K4 2017</p> <p>e.1. K4 2016</p>	

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	svog mandata	<p>monopola na tržištu na Kosovu sa odgovarajućim preporukama</p> <p>e.3. Uskladiti i dopuniti Zakon o državnoj pomoći i uskladiti podzakonske akte</p> <p>e.4. Osigurati operativnu nezavisnost i dovoljan kapacitet za Komisije za kontrolu državne pomoći u cilju poboljšanja efikasnosti njene kontrole za državnu pomoć</p>	<p>e.2. K4 2017</p> <p>e.3. K1 2017</p> <p>e.4. K1 2017</p>	
2.3	Sistematski sprovesti usvojene strategije i akcioni plan za borbu protiv sive ekonomije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sprovesti nezavisnu analizu sektorske procene koja se fokusira na najosetljivije sektore za borbu protiv sive ekonomije, finansijskih malverzacija, pranja novca, finansiranja terorizma (pokrivajući aspekt rodne ravnopravnosti) 2. Revidiranje Akcionog plana uzimajući u obzir zaključke o proceni rizika 3. Dalje unapređenje plaćanja poreza i sprovođenje kako bi se zaštitili fiskalni interesi države, obezbedila prava zaposlenih i obezbedila fer konkurenciju u oblasti poslovanja. 4. Jačati pristup više agencija i mehanizama u oblasti sprečavanja pranja novca, finansijskog kriminala, finansiranja terorizma i korupcije, uključujući prevenciju, istrage, procenu i operacije (IPA 2015 projekat će pomagati) 5. Redovni tromesečni izveštaji pripremljeni, konsultovani i objavljeni** 	<p>1. K3 2017</p> <p>2. K3 2017</p> <p>3. K4 2016 / K4 2017</p> <p>4. K4 2017</p> <p>5. 2016/2017</p>	MF
2.4	Podrška razvoju MSP-a a) Nastavak preporuka procene „Zakona o malim preduzećima“	<p>a.1. Struktura za koordinaciju ZMP-a je osnovana, uključujući tačke kontakta za svako ministarstvo;</p>	<p>a.1. K4 2016</p>	MTI

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	b) Usvojiti konkretne mere za poboljšanje infrastrukture i standarda kvaliteta	<p>a.2. KIESA treba da ojača široku koordinaciju vladinih napora za sprovođenje preporuka iz procene Zakona o malim preduzećima, uključujući i kroz redovne sastanke za koordinaciju</p> <p>b.1. Nadogradnja i redovno ažuriranje veb-sajta koji bi služio kao onlajn informativna platforma za preduzeća, uključujući i za infrastrukturu kvaliteta</p> <p>b.2. 10 radionica je organizovano u cilju informisanja preduzeća o kvalitetu infrastrukture i obavezama iz specifičnog vertikalnog zakonodavstva, uključujući promociju veb-sajta kao informativne platforme</p> <p>b.3. Dalji razvoj ljudskih kapaciteta u oblasti infrastrukture kvaliteta , uključujući kroz obuku osoblja (30 modula obuke koji će biti organizovani) i tela za ocenjivanje usaglašenosti</p> <p>b.4. 1.500 novih standarda usvojenih sa fokusom na usaglašene oblasti</p> <p>b.5. Isporučena oprema postojećim metrološkim laboratorijama;</p> <p>b.6. Zakon o uslugama izrađen i konsultovan sa civilnim društvom i drugim relevantnim akterima</p> <p>b.7. Zakon o uslugama je usvojen (delimično prenošenje Direktive o pružanju usluga 123/EZ);</p> <p>b.8. Tačka jedinstvenog kontakta za usluge je uspostavljena i operativna je</p>	<p>a.2. K4 2017</p> <p>b.1. K4 2017</p> <p>b.2. 2016/2017</p> <p>b.3. K4 2017</p> <p>b.4. K4 2017</p> <p>b.5. K4 2017</p> <p>b.6. K1 2017</p> <p>b.7. K2 2017</p> <p>b.8. K4 2017</p>	

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	<p>c) Uvesti izvozne programe i instrumente da bi se pomoglo malim i srednjim preduzećima da se integrišu u globalne lance vrednosti u cilju podrške njihovoj internacionalizaciji</p> <p>d) Usvojiti mere za produblјivanje i proširenje finansijskog posredovanja kako bi se povećao pristup finansirama za MSP</p>	<p>c.1. Preduzeća podržana da poboljšaju svoju usaglašenost proizvoda (sertifikacija proizvoda) i svoju internacionalizaciju</p> <p>c.2. Kosovo se pridružilo Evropskoj mreži preduzetništva</p> <p>c.3. Kosovo učestvuje u programu COSME za podršku MSP-ima u omogućavanju pristupa finansirama, poboljšanju pristupa tržištima i jačanju konkurentnosti i preduzetničke kulture</p> <p>d.1 Usvajanje Zakona o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama</p> <p>d.2. Učinit Kreditni garancijski fond Kosova (KGFK) operativnim</p>	<p>c.1. K4 2017</p> <p>c.2. K3 2017</p> <p>c.3. K3 2017</p> <p>d.1. K2 2017</p> <p>d.2. K4 2017</p>	
2.5	Dalje razvijati niz sektorskih statistika koje su ključ za izradu politika u oblasti nacionalnih računa, biznisa i statistike, energije i socijalne statistike	<ol style="list-style-type: none"> 1. Publikacija kašnjenja skraćenih za relevantni godišnji i tromesečni BDP i statističkim računima vlade, uključujući blagovremeno objavljivanje vladine finansijske statistike sa metodologijom ESA 2010; 2. Proizvodnja i objavljivanje kratkoročnih poslovnih statistika poboljšani (obim industrijske proizvodnje i indeksi cena); 3. Rezultati statistike Ankete o radnoj snazi distribuirani kvartalno i njihov kvalitet poboljšani; 4. Sprovedeno istraživanje o prihodima i životnim uslovima sprovodi; 5. Objavljivanje skraćenih statističkih podataka o energetici i godišnjih statističkih podataka o energetske efikasnosti izrađenih u skladu sa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. K4/2017 za kvartalni BDP 2018 za godišnji BDP i DFS 2. 4 Indeks industrijske proizvodnje 2017 3. K4 2017 4. K4 2017 5. K4 2018 	KAS

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
		međunarodnim standardima;		
2.6	<p>Unapređenje regionalne povezanosti</p> <p>a) Primeniti prioritetne pojedinačne projekte javnih investicija, posebno usvajanjem revidiranog Izveštaja o sprovođenju za klauzula o ulaganjima, na osnovu „Jedinstvene liste prioriternih infrastukturnih projekata“</p> <p>b) Sprovesti sva preostale izuzetne „meke mere“ za povezanost i relevantne političke reforme za transport i energiju</p>	<p>a.1 Vlada usvaja revidirani izveštaj o sprovođenju za klauzulu o investicijama;</p> <p>a.2. Broj finansijskih ugovora koji su ratifikovani u Parlamentu u odnosu na projekte u okviru klauzule o ulaganjima odobreno od strane NIC-a i Vlade;</p> <p><u>Energija</u></p> <p>6.b.i. Podzakonski akti koji proizilazi iz primarnog zakonodavstva usvojeni;</p> <p>6.b.ii Cene energije deregulisane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pravilnik o cenama za operatora sistema distribucije (Pravilnik o cenama za OSD), dopunjen i usvojen; 2. Pravilnik o ceni za dobavljača javne električne energije (Pravilnik o cenama za DJEE), usvojen; 3. Pravilnik o Operatoru prenosnog sistema i cenama operatora na tržištu (Pravilnik OPS/COT) usvojen; <p>6.b.iii. Zajedničko energetska tržište sa Albanijom osnovano;</p> <p>6.b.iv. Energetska berza sa Albanijom - KOSTT (Dan uoči i u toku dana) osnovana;</p> <p>6.b.v. Novi dobavljači energije na snazi;</p> <p>6.b.vi. Sporazum između KOSTT - EMS sproveden;</p> <p>6.b.vii Kod mreže KOSTT-a sa ENTSO-E usklađen</p> <p><u>Transport</u></p> <p>6.b.1. Otvaranje transportnog tržišta;</p>	<p>6. a.1. K4 2016</p> <p>6.a.2. K4 2017</p> <p>6.b.i. K2 2017</p> <p>6.b.ii. K4 2017</p> <p>6.b.iii. K4 2016</p> <p>6.b.iv. K4 2016</p> <p>6.b.v. K4 2016</p> <p>6.b.vi. K4 2016</p> <p>6.b.vii. K4 2016</p>	<p>MEI MF</p> <p>MER MI ERK KOSTT</p> <p>MI</p>

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
		<p>6.b.1.1. Sprovođenje reforme železničke strategije;</p> <p>6.b.2. Uspostavljanje konkurentnog, pouzdanog i sigurnog transportnog sistema;</p> <p>6.b.2.1 Unapređenje bezbednosti saobraćaja. Usmeravanje na smanjenje kapaciteta od 20% u odnosu na referentnu 2014. godinu;</p> <p>6.b.2.2. Olakšavanje trgovine i transporta;</p> <p>6.b.2.3. Inteligentni transportni sistem (ITS) raspoređivanje na Osnovnoj mreži;</p> <p>6.b.2.4. Uspostavljanje funkcionalnog sistema za održavanje osiguravajući da nijedan odeljak nije u lošem/veoma lošem stanju;</p> <p>6.b.3 Povećanje efikasnosti postupka na graničnim prelazima;</p> <p>6.b.3.1. Efikasni Sporazumi o graničnim prelazima;</p> <p>6.b.3.2. Sprovođenje Strategije o Integrisanom upravljanju granicom (IBM);</p>	<p>6.b.1. K2 2017</p> <p>6.b.1.1. K2 2017</p> <p>6.b.2. K2 2017</p> <p>6.b.2.1 K2 2017</p> <p>6.b.2.2 K2 2017</p> <p>6.b.2.3 K2 2017</p> <p>6.b.2.4. K2 2017</p> <p>6.b.3. K2 2017</p> <p>6.b.3.1. K2 2017</p> <p>6.b.3.2. K2 2017</p>	<p>MTI</p> <p>MUP</p> <p>MF</p>
2.7	<p>2.7. Unapređenje energetske sigurnosti i usvajanje sveobuhvatne energetske strategije za period 2017-2026</p> <p>a) Odlučiti o vlasničkim modalitetima za Kosovo B i o novim investicijama u proizvodnju električne energije, i prestanak rada elektrane Kosovo A</p> <p>b) Usvojiti ažurirani Akcioni plan za obnovljive izvore energije</p>	<p>7. Usvojiti sveobuhvatnu energetska strategiju za period 2016-2025 koja je u skladu sa ekološkim i socijalnim standardima EU-a</p> <p>7.a. i. Doneti odluku o vlasničkim modalitetima za Kosovo B;</p> <p>7.a.ii. Nove investicije u proizvodnji energije (svi izvori):</p> <p>7.a.iii. Rok za razgradnju Kosova A treba odrediti;</p> <p>7.b.i. Drugi izveštaj o napretku sprovođenja Nacionalnog akcionog plana za OIE</p>	<p>7. K4 2016</p> <p>7.a.i. K4 2017</p> <p>7.a.ii: K4 2017</p> <p>7.a.iii. K1 2017</p> <p>7.b.i. K1 2017</p>	<p>MER</p> <p>MŽSPP</p>

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	c) Procena najboljih modaliteta za uspostavljanje mehanizma za finansiranje energetske efikasnosti i ekoloških mera u javnom i stambenom sektoru i promovisanje pune primene postojećih inicijativa kao što je Program regionalne efikasnosti	<p>pripremljen;</p> <p>7.b.ii. Usvajanje ažuriranog plana o obnovljivim izvorima energije, uključujući i odgovarajuće mere kako bi Kosovo dostiglo 25% ciljeva obnovljive energije u 2020. godini;</p> <p>7.c.i. Misija TAIEX-a treba da proceni modalitete mehanizma finansiranja za energetske efikasnost i mere zaštite životne sredine sprovedene;</p> <p>7.c.ii. Procena i donesena odluka o modalitetima mehanizma finansiranja kako bi se podržale investicije u energetske efikasnost i zaštitu životne sredine;</p> <p>7.c.iii. Usvajanje akcionog plana o energetske efikasnosti 2016-2018;</p> <p>7.c.iv. Usvajanje Zakona o energetske učinku zgrada;</p> <p>7.c.v. Usvajanje podzakonskih akata transponovanjem Direktive 2010/31/EU-a kroz a) Uredbu o utvrđivanju minimalnog energetske učinka u novim stambenim zgradama, zgrade u fazi renoviranja i druge vrste stambenih objekata, b) Uredba o sertifikatu o energetske učinku za nove zgrade i druge objekte, i c) Uredbe o kontroli sistema grejanja i klimatizacije;</p>	<p>7.b.ii. K3 2017</p> <p>7.c.i. K1 2017</p> <p>7.c.ii. K3 2017</p> <p>7.c.iii. K4 2016</p> <p>7.c.iv. K4 2016</p> <p>7.c.v. K2 2017</p>	
III Zapošljavanje i obrazovanje				
3.1	Usvojiti i sprovesti Sektorsku strategiju za zapošljavanje i socijalnu politiku 2015-2020 i usvojiti Akcioni plan 2017-2018 za sprovođenje te Strategije	1. Sektorska strategija je izrađena i konsultovani su relevantni akteri, uključujući donatorsku zajednicu; 2. Sektorska strategija i Akcioni plan usvojeni. Budžet za sprovođenje strategije dodeljen.	1. K4 2016 2. K2 2017	MRSZ MKOS MONT
3.2	a) Uspostaviti akcioni plan za rešavanje	a.1 Akcioni plan sa jasnim pokazateljima za borbu	a.1 K4 2016	MRSZ

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	<p>nezaposlenosti mladih na osnovu procene o izazovima i fokusiranjem na poboljšanje rezultata obrazovanja, kao i podržavanjem tranzicije iz škole na posao</p> <p>b) Preduzimanje mera u cilju povećanja učešća žena na tržištu rada.</p>	<p>protiv nezaposlenosti mladih je izrađen</p> <p>a.2 Nacrt akcionog plana je konsultovan sa relevantnim akterima, uključujući i donatorsku zajednicu</p> <p>a.3 Akcioni plan sa jasnim pokazateljima za borbu protiv nezaposlenosti mladih je usvojen</p> <p>b.1 Povećati pomoć datu ženama od strane Službe za zapošljavanje</p> <p>b.2 Nacrt analiza prepreka zapošljavanju žena urađen u konsultacijama sa relevantnim akterima</p> <p>b.3 Koristite analizu za razvijanje preciznih mera za poboljšanje nezaposlenosti žena</p>	<p>a.2 K1 2017</p> <p>a.3 K1 2017</p> <p>b.1 K1 2017</p> <p>b.2 K2 2017</p> <p>b.3 K3 2017</p>	
3.3	Osigurati sprovođenja zakona o Agenciji za zapošljavanje, posebno u vidu potpune operacionalizacije Agencije za zapošljavanje i dodeljivanja neophodnog budžeta u cilju osiguranja da je u stanju da izradi mere aktivnog tržišta rada sa opipljivim rezultatima.	<p>1. Razviti procenu potreba na tržištu rada (uključujući SOO)</p> <p>2. Izbor završen od strane direktora Agencije za zapošljavanje i Savetodavnog odbora i propisi rada usvojeni za Agenciju za zapošljavanje;</p> <p>3. Aktivne mere na tržištu rada je sprovela Agencija za zapošljavanje (pozivi za podnošenje prijave pokrenuti, finansijska podrška dostavljena u skladu sa rezultatima pozivâ);</p>	<p>1. K1 2017</p> <p>2. K4 2016</p> <p>3. K2 2017</p>	MRSZ
3.4	Usvajanje vanrednog zakonodavstva koje pruža osnovu za reformu politike u sektoru obrazovanja	<p>1. Revidirani Nacrt zakona o visokom obrazovanju na Kosovu je usvojen;</p> <p>2. Nacrt zakona o regulisanim profesijama na Kosovu je usvojen;</p> <p>3. Strateški plan obrazovanja na Kosovu 2017-2021 je usvojen od strane Vlade i potreban budžet je dodeljen kako bi se osiguralo njegovo sprovođenje;</p>	<p>1. K1 2017</p> <p>2. K2 2017</p> <p>3. K4 2016</p>	MONT
3.5	Poboljšanje kvaliteta obrazovanja pomoću: a. Povećanja prisustva predškolskog obrazovanja	a.1 Broj državnih objekata za brigu o deci od 0-5 godina je povećan	a.1. K3 2017	MONT

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	<p>b. Sprovođenja procene/spoljnog ocenjivanja i ubrzanja realizacije novih nastavnih programa, uključujući nove nastavne udžbenike u preduniverzitetskom obrazovanju.</p> <p>c. Uspostavljanja mehanizama u cilju ocenjivanja i poboljšanja početnih i stručnih programa usavršavanja nastavnika.</p> <p>d. Poboljšanja ukupnog kvaliteta visokog obrazovanja</p> <p>e. Negovanje boljih veza između visokog</p>	<p>b.1. Osnovni plan i program za predškolsko vaspitanje razvijen i njegova pilot faza započela</p> <p>b.2 Okvir osnovnog plana i programa za preduniverzitetsko vaspitanje (2011. i 2012) pregledan i odobren i ishodi učenja za predmet i razrede razvijeni u školama obuhvaćenih pilot projektom;</p> <p>b.3 Okvir osnovnog plana i programa za preduniverzitetsko obrazovanja i program za razrede i predmete razmatrani i odobreni za primenu u svim školama, počev od školske 2017/2018 godine;</p> <p>c.1. Mehanizmi osiguranja kvaliteta razvijeni imenovanjem koordinatora za kvalitet u školama i uspostavljen efikasni sistem procene uspeha u školi;</p> <p>c.2. Agencija za nastavni plan i program, standarde i ocenjivanje je osnovana i potpuno operacionalizovana;</p> <p>c.3. Revidirani Nacrt zakona o inspektoratu za obrazovanje na Kosovu je usvojen od strane Skupštine i inspektori su započeli svoje aktivnosti, sa inspektorima i dovoljno kapaciteta</p> <p>d.1. Podešavanje i operacionalizacija Industrijskih saveta</p> <p>d.2. Pregled studijskih programa i politike upisa</p> <p>e.1 Nacrt predloga o formiranju industrijskih odbora na univerzitetima koji savetuju visokoškolske ustanove je predstavljen</p> <p>e.2 Predlog o osnivanju industrijskih odbora na univerzitetima koji savetuju visokoškolske</p>	<p>b.1. K4 2017</p> <p>b.2. K2 2017</p> <p>b.3. K4 2017</p> <p>c.1. K2 2017</p> <p>c.2. K2 2017</p> <p>c.3. K4 2017</p> <p>d.1 K2 2017</p> <p>d.2 K3 2017</p> <p>e.1 K 1 2017</p> <p>e.2 K 3 2017</p>	

Br.	Prioriteti	Aktivnosti	Vremenski okvir	Nadležne institucije
	obrazovanja i tržišta rada, omogućavanjem i podsticanjem boljeg uspostavljanja industrijskih odbora na univerzitetima koji savetuju visokoškolske institucije o značaju studijskih programa, identifikuju praznine u veštinama kod diplomaca, učestvuju u obuci i nastavi (posetioci, seminari) i nude prakse i praktično radno iskustvo za studente	ustanove je stavljen za javne konsultacije e.3 Predlog o osnivanju industrijskih odbora na univerzitetima koji savetuju visokoškolske ustanove je usvojen i sprovođenje počinje	e.3 K 3 2017	
3.6	Poboljšanje kvaliteta Stručnog obrazovanja i obuke i tranzicije iz škole na posao obrazovanja i obuke (SOO)	a.1 Korišćenje Procene potreba na tržištu rada (urađeno u tački 3.3) kao osnove. a.2 Poboljšanje kvaliteta stručnog obrazovanja i sistema za obuku usklađivanjem SOO-a sa potrebama tržišta rada pregledom profila koji se nalaze u stručnim školama i usklađivanjem procenom potreba na tržištu rada a.3 Izrada glavnih nastavnih planova i programa za stručno obrazovanje i obuku i pokretanje faze pilotiranja a.4 Osiguranje odgovarajućeg finansiranja centara za SOO b.1 Poboljšanje ishoda obrazovanja i pružanje podrške školama za rad koji se odnosi na tranziciju obezbeđujući da je stažiranje sa poslodavcima prošireno i uključeno u program studija	a.1 K1 2017 a.2 K3 2017 a.3 K2 2017 a.4 K3 2017 b.1 K3 2017	MONT NOK Agencija za zapošljavanje